

II.2 ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ 6-9 КЛАСІВ

Освітня програма загальної середньої освіти II ступеня для 6-9 класів ліцею розроблена на основі Державного стандарту базової і повної середньої освіти, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23.11 2011 р. № 1392 із змінами, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України від 07.08 2013 р. № 538 та Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04 2018 р. № 405 та окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання.

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які подані в рамках навчального плану;

очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;

рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 6-9-х класів ліцею складає 4515 годин/навчальний рік: для 6-х класів – 1050 годин/навчальний рік, для 7-х класів – 1155 годин/навчальний рік, для 8-х класів - 1155 годин/навчальний рік, для 9-х класів – 1155 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані ліцею.

Особливості організації освітнього процесу в базовій школі.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру освіти у 6-9 класах, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Навчальний план ліцею містить для 6-7 класів варіант навчального плану для закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання і вивченням двох іноземних мов (Таблиця 10), (Додатки 4,5); для 8-Б,В,Д,Г,Д та 9-А,Б,В,Г класів - варіант навчального плану для спеціалізованих шкіл(класів), гімназій, ліцеїв, колегіумів з поглибленим вивченням окремих предметів (Таблиця 8), (Додатки 7,8) та для 8-А і 9-Д класів - варіант навчального плану для закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання і вивченням двох іноземних мов (Таблиця 1), (Додатки 6, 9).

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

підсилення предметів інваріантної складової. У такому разі розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується директором закладу освіти чи його заступником. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових навчального плану. Інваріантна складова навчального плану сформована на державному рівні і забезпечує реалізацію змісту шкільної освіти на рівні Державних стандартів.

У 6-7 класах варіативна складова навчальних планів використовується на підсилення предметів інваріантної складової, а саме:

№ з/п	Клас	Назва предмета	Форма проведення	К-ть годин	Програми
-------	------	----------------	------------------	------------	----------

6,7	Українська мова	Навчальний предмет	0,5	Державна програма
6,7	Англійська мова	Навчальний предмет	1	Державна програма
6	Математика	Навчальний предмет	1	Державна програма
7	Алгебра	Навчальний предмет	1	Державна програма
7	Геометрія	Навчальний предмет	0,5	Державна програма

З метою недопущення перевантаження учнів 6-7 класів зменшено кількість навчальних годин з навчальних предметів:

№ з\п	Клас	Назва предмета	На скільки годин зменшено
1.	6,7	Мистецтво	1
2.	6,7	Трудове навчання	1
4.	6,7	Фізична культура	1

У 8 та 9 класах здійснюється поглиблене вивчення предметів: 8-Б,В,Д та 9-А,Б – математика, 8-Г,9-В – історія (історія України, всесвітня історія), 9-Г – біологія. Додатковий час використовується на підсилення предметів інваріантної складової наступним чином:

№ з\п	Клас	Назва предмета	Форма проведення	К-ть годин	Програми
1.	8-Б,В,Д	Українська мова	Навчальний предмет	0,5	Державна програма
2.	8-А,Г, 9-В,Д	Українська мова	Навчальний предмет	1	Державна програма
3.	8-Б,В,Д,Г	Англійська мова	Навчальний предмет	1	Державна програма
4.	9-В	Англійська мова	Навчальний предмет	0,5	Державна програма
5.	8-А, Г 9-Г,Д	Алгебра	Навчальний предмет	1	Державна програма
.	9-Г	Хімія	Навчальний предмет	1	Державна програма

З метою недопущення перевантаження учнів 8-9 класів зменшено кількість навчальних годин з навчальних предметів:

№ з\п	Клас	Назва предмета	На скільки годин зменшено
1.	8-9	Зарубіжна література	0,5
2.	8-9	Мистецтво	0,5
3.	8-9	Трудове навчання	0,5
4.	8-9	Основи здоров'я	0,5
5.	8-9	Фізична культура	1

У зв'язку з перевантаженням спортивної зали та проведенням уроків в онлайн форматі в умовах воєнного стану кількість тижневих годин на фізичну культуру зменшено на 1 год.

Освітня галузь «Мистецтво» у 6-9 класах вивчатиметься не окремими предметами («Образотворче мистецтво» та «Музичне мистецтво»), а інтегрованим курсом «Мистецтво».

У межах галузі «Суспільствознавство» в 6-х класах вивчається інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України». Освітня галузь «Технології» у 8-9-х класах реалізується

через предмет «Трудове навчання».

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- урок корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

Основними видами оцінювання результатів навчання учні 6-9-их у ліцеї є: *поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання, державна підсумкова атестація..*

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у таблиці успішності, що видається учневі по закінченню навчального року, свідоцтві про базову загальну середню освіту

Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюється відповідно до вимог навчальних програм із застосуванням таких основних форм і способів:

- усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичної, самостійної та контрольної роботи, тесту, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами, тощо);
- цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);
- практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментального дослідження та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами, тощо).

Поточне, тематичне, семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюється за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначаються цифрами від 1 до 12. Результати державної підсумкової атестації учнів 9-х класів здійснюється за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначаються цифрами від 1 до 12.

Змістом вимог до оцінювання є виявлення, вимірювання та оцінювання навчальних досягнень учнів, які структуровані у навчальних програмах, за предметами.

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

Кожен наступний рівень вимог включає вимоги до попереднього, а також додає нові.

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів:

- усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування),
- письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та інші).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу освіти здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.